

1. a.ste kipē en krem zin zm zē baŋ
2. mēnvrmt istē blōmē gōngite
3. te-gēwo.rdeX spmēzē ale-nēX noXmar mītēmēsine
4. spo.jēn izēn zwōr wa.rek en warek | lastēX |
5. optasXip kre-gēzē vēsXimelt bro..et
6. dē tīmerman hētēspimter mīdēvijer
7. dēsXper lektē zēn lpenāf
8. mīdifebrik is niks tēzin
9. komis hir menke.int (vriendelijk verzoek) kē.int
kēmtoX hī.t. (meer bevelend)
10. zeX jan - grōns izēn glo.si bir - glo.zē - glas |
en pmtjē - en halef pmtjē - en kojači = een
cognacje - sloki = een slokje, een borreltje -
emo.tjē = een maatje | vir |
11. brejjs efe vīrpont mērslē | krike zijn kleine
pruimen, kriebels niet gebruikt
12. zehēbe mītsen vē.ivē en mīterv.ive drikanwe.in
upXezo.pe (platter) | upXedrunjkē |
13. hē.i drs.igdēmē mīden knapē
14. ikhetse(n) kni gēzin
15. vastena.vent wort nifēlme.r gēvīrt
16. ik bm ble.i dākni mīthalī me.gēgō.n bm
17. ik hēbet ni Xēdō.n hō.r vrm̄t
18. wi hēdet Xēdō.n - didēr ankumt
19. spm - spmēwēbē - spmēja..ger
20. pet - sla..pmats - bu..q - bēno.uwt - - - dē wē.i -
padēstul - heX - kīkfērst - spanēvo.gēl | drist
= slechte wei |
21. dike.al ma.kte dē he..lēwe..rełt antfaXte
22. rksaljē kle.ine kraletjēs ge..ve | krale = kralen |
23. ejelant lo.t fōl o.uwe sXēr..ip afhēr..kē
24. hē.i hētas anber..t Xekrētingē
25. ge..mē en ge..fmē twē..j hēr..jēste..mē - bre..tjēr
- dē bre..sta
26. dastanber..it stē.tēr nmē..ir | strj = stond |
27. di ke..el en diman hēden le..vē azēn gro..tēn
he..rr
28. den dy.vel is nit mīden he..mel gēble..vē
| lysifas = lucifers | strlkzwē..vēls = ouderwetse
lucifers |
29. dasXoke.indēr zm mīde me..rster nōrde ze..j
gēwīst en gēwāst
30. ikantēX ni kōmē vārdakre..j bm en klo..e bm
31. de be..iste ouder dē kūen en dē kūn zō..ype
ge..rn le..inme..il
32. hē.i kaniX..en warēke - hē.i heps..in mēkē..il
33. stē..k en zēt izēn ne..ijē be..,izēm ondē stē..l
34. ne..j mītē ke..gēls wōrtnime..ir gēspalt
35. he..j ik hejē atwe..jke..ir gērupe
36. dr pe..ir isni re..ip - dō.rzitēnōX wīte pīte m
37. za bmweX nōrt felt ook tlā..nt op | felt = hooiland -
lā..nt = bouwland | za bm optēnēgē = op het
bouwlandgedeelte |
38. za hedame..ist etXelt ook dēsētē uphslepe
ma..ke
39. hē.i zaltēnō..et wē..it brejjs
40. zistēhēfan dēmēlek vroeger ro..em kws..it |
ondērō..em = onderwereld |
41. di ke..el mōtsen vro..u besXa..remē | wē..if is platter |
dazēn knap frōmes = dat is een knappe vrouw |
- dasn knapē vrēli = dat zijn knappe vrouwen |
42. mīdēsXēlēdē zwēmē isXēvō..rleķ
43. hē.i hēfēl prō.tjēs āmdāti sta..rekis | en ho..p
prō.tjēs |
44. we..i mōtēdō..r dē e..mē hēlefān hēbē en jali ook
gali dē a..ndērē hēfēf
45. hēlēpas efe dabēt opbē..re
46. dē mētsēlō..r van ons isovēt azēn va..rēkē of azēm-
be..r
47. za dun wīst ve..rste sprījē kan
48. dē bo..mkwe..kēr zaldēmbo..m grīfēlē
49. du irs dēvenstērs is efe dīX (venstērs zijn blinden
buitēn)
50. thēgmē lō..yē vārdē kērēk
51. bedēspre..j - kīkōrdrālē - vēspre..jē - cē..ytspri..jē -
bekēnt ma..kē - cē..ybře..jē - klo..ma..ka en bēr..jē
(van hē huid) - mest strō..jē - bro..et sme..mē |
fēle en drālē = vēllen en lēllen |
52. dē vro..uhēdēt en hēter hō..r aflo..ta knipe | dē
hō..re |
53. zēn vō..dēr hēdām zēsJō..r nasXō..el lō..tē go..n
54. ikhēdētām afXēr..jē ēmzolō..t lajzēt wō..ter
tēgo..n
55. vō..le ve..rzē zēmēr en zījē nījēl mde..zē byrt
56. e..rđēpōtē zē nifēl we..rt
57. desXē..ter stē..tēt hē..i dēnō..vē - dēn hē..rt -
| optēnē..rt |
58. mē..rt istnō..tē kō..t amētē kā..tsela en kā..tsē
59. di ke..rs grf Xut liX niwō..r (niwōr in Wageningen)
60. hē..itrukēt pe..rt ondēstart
61. vroger of tu kwamejēli hir alejē..r nor dē
kā..remēs
62. dē do..mēnē. zē..j dē onzēn liven hē..r valma..kt is
| dē po..ter |
63. jēzāX mēwēl mar jē za..j niks te..gēmē
64. dē zwōlēvē zālē wēl go..uw vēramkumē
65. go..je vanda..X ni ka..rētē
66. e..r..itēzē ok Xra..X ke..s
67. zēmō..tē is kēpōt - hē..i zītm dēsō..t
68. tīzen warmē dā..wēs - tīzen zaXtēn a..vēnt | tīs
vanda..X warem gēwēs | tīs hē..it Xēwēs |
69. dajō..X en jōjētjē lo..pt op blo..etē vute
70. dērztēn bas en barst mēdikan
71. ikwō..tē dātē brivēbō..j em brif bro..X
72. hē..i hēt anhārt
73. ikan mīlēm ε..igēgērē..ijēdē ook ε..jgēngērē..jdē
mīmē ōmgō..n
74. nasXūftē..it en sXōftē..it spanēwēt pe..rt fārde
ne..jē ka..r
75. ikhēdēbitjē kō..ers of dērō..s uptlē..if - ikhēdētē
fānēvārmīdag al (ik had 't van de voormiddag al)
76. dēzō..tē vāndē kō..nijj izok saldō..t gēwēst | dē
jōj van ieder ander |
77. we..rtjē gm wa..gēma..kēr tē wo..enē - em bo..X
(vroeger dārō..jēma..kēr)
78. di ro..ozē hēbē lajē dōns
79. ik Xlēftē gmwo..rt ook gmstē..ek fan
80. tēs..int was dē..et vārdazēt dō..spē kōne
81. zēn o..re..tē en zēn o..ge lo..pe
82. dade..mētē vāndēr is mīden mā..nt ook benētjē

- nart bōs gegō.n Ambramels tēplakē | e..ərəpēlben |

83. dor en dēr izēnspērt œ..yte le..ir

84. he..izētē zēnker..il op | sXrō.uwē = schreeuwen, ook huilen | hō.rtivent izēn ke..il opstētē |

85. di mīsē ze..ina.rēX upstētētē | dē rē.ikdūm | | h̄.i is sXatrek ook barsk |

86. demant fan hali is dros.X fandendörst | mēn bek iso dros.X azofik tēref Xēge..itē hsp | bek is het gewone woord voor mond |

87. diweX lop krum asjē dō.r hengō.t istēnē.int um | riXter = korter |

88. ikoX fardeklē.inē juŋ entrum

89. dēm buk is do..t ook kapot Xēgo..n - h̄.i is Xestikt mēn kēst | bro..st |

90. zēnve..rsi was kōrt en koert mar gut.

91. m̄dasXō.dy.w izetē best

92. ensXata mo..Xut kanēmīkē

93. zy.kis nar mēnhut oot zy.k dēn hut fan ma..sc̄p

94. ikwe..it ni wōrkam gō.n zy.kemōt

95. enkōuwe kelder isXut fart bi.r

96. ikmōs oséblut ḫrm̄ka Amō.n̄tē sta.rēkē

97. iktmōt e..irstēt vur dēde..il o.pkrō.yē

98. mēnbyr.w was my.j

99. dēmēlekbūr oot mēlekfanter en mēlekslā.itēr ma..ktēn gro..tē ze..ilm̄

100. di karemelek is dan en zy.r - sty..ram dērmar me..rij wēram

101. wēzo.uwē di pat wel mēnyr dixō.je oot wēkāne da..lat wel mēnyr dixō.je

102. er val niks fanam tēzēgē - a) dazēn sek̄y.rē bo..as - b) dasék.yr wā.rek

103. h̄.i kum nō..st emony.tē lo..t

104. mito..lijē zm̄dēr barēgē di vyrspy.wē - | tafē = speelsel verwijderen - kōtsē en sp̄.igē = over geven |

105. dārēfē.i dōr optē dō.uwa

106. mō..ram hēbēza enstāk fandē brāX afXēvō..re | im bo..m |

107. jēmōta fale van ons iskumē zin

108. h̄.i is fanet fe..in (*Venendaal*) gekumē midēn mō..ijsē of mīdēn gujē kwak Xelt oot knots Xelt | lō.vē |

109. di dōr is Xēma..kt en gēmakt fan by..kēhō..ut

110. engētō..uwē vrō.uw mō..Xut kanēnē.jē

111. ikhe h̄.i grē Xēzē.t martwas Xm̄ gut so..t

112. dē bro..uwer ze..X dat no..t do..t yir is amtē bo..uwa

113. ba..kē - ik bak - je..i bak - h̄.i bak - bakhī..i en baktē - we..i bakē - ik baktē - je..i baktē - h̄.i baktē - we..i baktē - we..i hebegēbake

114. bi..je - ik bi..j - je..i bit - h̄.i bit - we..i bi..je - bije we..i - ik bō..ej - ik he..Xēbo..je - bo..je ze..i ook hēli en zali ok

115. trēn klē.intjē martizē fē.inē (e..i en klein en fijn heel zwak dīftongisch) | h̄.i is klē.in mar he..is fe..in |

116. jē kan hir e..jēr krē.igē optēmart oot ma..rek

117. h̄.i he..Xēze..t dāti amēdējkē zal

118. dō me..it se..i dāti gōlk̄ hat

119. dēr wa..re ve..if prē.ize

120. ondērdi e..k lrḡ vēl e..ikels (e..i weinig dīftongisch)

121. twē..ter zal dō..lēk ko..kē - tkotkta(l)

122. t̄xres isnō..Xy..n - tsnō..X pas Xēmē.jt | tho..ej | dros.X |

123. so..us makēzē mītēdo..jēr vanēnē.j

124. da bompi zal dō..r slēX wile grō..je

125. dē pēsto..r h̄.t gujē we..in

126. onso..uwē hē..ys is afXēbrant

127. dē ro..am sp̄.e..yt œ..ytētē..yer vandēkuj

128. dē kōstēr lē..yt - en krē..ys - twe..j krē..yzē | krē..yis̄ |

129. dē bo..me vande krē..ywa..gē bo..ygē dō..r ondērtXēwī..X | dē krē..ybō..me | boeri van de wagon | ze..isam = zeis |

130. dē twe..i mufē kwamēnar bē..yte | dē..ytsēr |

131. zē hēbēnān bōnt en bla..uw gosla..gē

132. dē so..us is wāt dan - flo..uw of lak

133. dasne..j le..it dīk | et sna..it - sna..ijē = sneeuwen t̄xe..it = het gaat |

134. trzene..uwēXē..t Xēle..je dakjē gēzi..n het

135. nipo..ert wortnō..t en he..lēnē.jē stat

136. dun - ik duwēt - je..i dudēt - h̄.i dudēt - we..i dunēt - jali dunēt - ze..i en hōli dunēt - ik de..jet - h̄.i de..jet - we..i de..jēnēt - jali de..jēnēt zēli de..jēnēt - de..i ikdāt - de..h̄.i en de..di mar - de..je..zē en ze..i etmar

137. do..pe - do..pjērēk - do..pfēnt - dē saldō..te

138. dōrse - h̄.i dōrs - h̄.i dōrste - h̄.i he..Xēdōrs

139. be..indē - ik be..in - je..i be..int - h̄.i be..int - we..i be..indē - jōli be..indē - ze..i en hali be..indē - be..inti - bōnti - ik he..Xēbōndē | ve..indē |

140. Locale landmaten : en ruj van 12 vut (= *Rijnlandse roe*) - ensXē..rpēl lant = 100 rujē - emarēgē = 600 rujē - em bandēr = 700 rujē - en ve..rel = 1/4 bandēr | 1 vim = 104 bos (*hout of stro*) - 1/2 ve..sel = 13 bos.

141. Locale waternamen : dē grift - dēndik gra..f (afwateringssloot) - dē ve..iver (bij een buitenplaats) - | kōleksis - tōXtslo..tē |

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is benekam.

De inwoners heten bēnəkʌmərs

Geen bijnaam bekend.

Aantal inwoners op 1 jan. 1950 : ± 6.000 inwoners (voor 50 jaar 2.000 inwoners). Bennekom hoort tot de gemeente Ede.

Taaltoestand. Gedeelten van het dorp : de hukləamsbrnjk - de halderbrnjk - de kraats - de vi:r marege - de hal - harselo. - de meint (gedeelte van vroegere munt) - den huhaker - zutenda:l - nergena: - de la:r

Er bestaat geen verschil in dialect tussen de verschillende buurtschappen..

De autochtonen spreken dialect.

Middelen van bestaan : Van oude bewoners : gemengd bedrijf (landbouw + veeteelt) (flinke boerderijen in de Kraats), winkelbedrijven.

In de laatste jaren hebben zich in Bennekom veel vreemdelingen gevestigd, aangelokt door de mooie omgeving, ook doordat zij werkzaam zijn in Ede en Wageningen.

Er is in Bennekom een melkfabriek, een wasserij, een boenwasfabriekje.

Zegsliesen. 1. Reyer van Steenbergen ; 61 j. ; boer ; hier geb. ; heeft hier altijd gewoond ; V. en M. van hier. Praat gewoonlijk Bennekoms.

2. Cornelis van den Brink ; 49 j., boer ; hier geb. ; heeft hier altijd gewoond ; V. van hier, M. van Ede. Praat gewoonlijk Bennekoms.

3. Derkje van den Brink (zuster van 2) ; 48 j. ; boerin ; hier geb. ; heeft hier altijd gewoond ; V. en M. als 2. Praat gewoonlijk Bennekoms.

4. Gerrit Jochemsen ; 68 j. ; boer ; hier geb. ; heeft er altijd gewoond ; V. van Ede, M. van hier. Praat gewoonlijk Bennekoms.